

ศึกษาชนิดของไรศัตรูพืชในหัวหอม และกระเทียมที่นำเข้ามาจากประเทศจีน

Study on Mites Pest on Imported Onion and Garlic from China

พลอยชมพู กรวิภาสเรือง มานิตา คงชื่นสิน พิเชฐ เซาว์วัฒน์วงศ์

กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

บทคัดย่อ

ผลจากการจำแนกชนิดไรศัตรูพืชบนหัวหอมและกระเทียมที่นำเข้ามาจากประเทศจีนผ่านทางด่านตรวจพืชเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด่านตรวจศัตรูพืชผักสดอาหาร ด่านตรวจศัตรูพืชท่าเรือกรุงเทพ ด่านตรวจศัตรูพืชลาดกระบัง ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2548-สิงหาคม 2552 พบไรรวมทั้งสิ้น 23 ชนิด 8 วงศ์ เป็นไรศัตรูพืช 16 ชนิด 2 วงศ์ ไรตัวห้ำ 8 ชนิด 6 วงศ์ ไรที่พบบนกระเทียมเป็นไรศัตรูพืช 16 ชนิด 2 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Acaridae 15 ชนิดคือ *Rhizoglyphus echinopus* (Fumouze and Robin), *Rhizoglyphus robini* Claparède, *Rhizoglyphus* sp., *Sancasania berlesei* (Michael), *Sancasania oudemansi* (Zachvatkin), *Sancasania* sp., *Sancasania mycophagus* (Mègnin), *Schwiebia* sp., *Suidasia pontifica* Oudemans., *Thyreophagus gallgoi* (Portus & Gomez), *Tyrophagus communis* Fan&Zhang, *Tyrophagus putrescentiae* (Schrank), *Tyrophagus robertsonae* Lynch, *Tyrophagus* sp., *Tyrophagus similis* Volgin และ วงศ์ Eriophyidae 1 ชนิดคือ *Aceria tulipae* (Keifer) ไรศัตรูธรรมชาติพบ 6 ชนิด 5 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Phytoseiidae 2 ชนิดคือ *Amblyseius tareensis* Schicha และ *Amblyseius* sp. วงศ์ Cheyletidae 1 ชนิดคือ *Cheyletus* sp. ที่เหลืออีก 3 ชนิดอยู่ในวงศ์ Ascidae Ameroseiidae และ Stigmaeidae ส่วนไรที่พบบนหัวหอมเป็นไรศัตรูพืช 6 ชนิด 2 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Acaridae จำนวน 5 ชนิด คือ *Rhizoglyphus echinopus* (Fumouze&Robin), *Rhizoglyphus robini* Claparède, *Rhizoglyphus* sp. *Sancasania berlesei* (Michael), *S. oudemansi* (Zachvatkin), *Sancasania* sp. และ *Tyrophagus communis* Fan & Zhang และ วงศ์ Eriophyidae จำนวน 1 ชนิด ไรศัตรูธรรมชาติพบ 4 ชนิด 4 วงศ์ ได้แก่ *Cheyletus fortis* Oudemans วงศ์ Cheyletidae และอีก 3 ชนิดอยู่ในวงศ์ Ameroseiidae Ascidae และ Laelapidae

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยเปิดการค้าเสรีกับต่างประเทศในหลาย ๆ ประเทศด้วยกันเช่น ประเทศจีน ประเทศออสเตรเลีย อินเดีย เปรู และมีแนวโน้มที่จะเปิดการค้าเสรีกับต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ กลุ่มประเทศ EFTA เกาหลี (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2549) มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตร โดยส่วนใหญ่จะเป็นพืชผักผลไม้เมืองหนาวที่นำเข้ามาจากประเทศจีนผ่านเข้ามาทางด้านตรวจศัตรูพืชในประเทศไทยเช่นด้านตรวจพืชเชียงใหม่ ด้านตรวจพืชสะเดา ด้านตรวจพืชทำเรือคลองเตย โดยเฉพาะด้านตรวจพืชเชียงใหม่ เชียงราย นับเป็นด้านหลักที่มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศจีน สำหรับปริมาณการนำเข้ากระเทียมสดตั้งแต่ เดือนมกราคม-ธันวาคม ปี พ.ศ. 2552 มีปริมาณการนำเข้า 40,556 ตัน คิดเป็นมูลค่า 307.8 ล้านบาท ปริมาณการนำเข้าหอมหัวใหญ่ตั้งแต่ เดือนมกราคม-ธันวาคมปีพ.ศ. 2552 มีปริมาณการนำเข้า 37,691 ตัน คิดเป็นมูลค่า 335.20 ล้านบาท ปริมาณการนำเข้าหอมแดงตั้งแต่ เดือนมกราคม-ธันวาคมปี พ.ศ. 2551 มีปริมาณการนำเข้า 390 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2552) การนำเข้าหัวหอมและกระเทียมปริมาณสูง มีความเสี่ยงที่จะติดศัตรูพืชร้ายแรงที่เป็นศัตรูพืชกักกันเข้ามา กับสินค้า สร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงให้กับ การเกษตรของไทย โดยเฉพาะไร่นับเป็นศัตรูที่มีความสำคัญ มีขนาดเล็กทำให้ยากแก่การสังเกตเห็น ซึ่งได้มีรายงานการพบไรศัตรูพืชจากกระเทียมที่นำเข้าจากประเทศจีนเข้าในประเทศ นิวซีแลนด์ ใ้หลายชนิดด้วยกันได้แก่ *Rhizoglyphus setosus* Manson, *Rhizoglyphus echinopus* (Fumouze and Robin), *Rhizoglyphus robini* Claparède, *Tyrophagus longior* (Gervais), *Tyrophagus putrescentiae* (Schrank) และ *Tetranychus urticae* Koch (Pearson , 2006A) และในพืช ya pear (*Pyrus bretshneideri*) ที่นำเข้าจากประเทศจีน มีรายงานพบไรศัตรูพืชด้วยกัน 3 ชนิด ได้แก่ *Byobia mite* (*Bryobia rubrioculus*), European red mite (*Panonychus ulmi*) และไรสองจุด (*T. urticae*) (Pearson, 2006B) สำหรับการศึกษานุกรมวิธานไรศัตรู กระเทียม ในประเทศไทยทั้งในสภาพไร่และสภาพการเก็บรักษาไว้หลังการเก็บเกี่ยว Suthosanee et. al (1980) ได้จำแนกไรศัตรูกระเทียมที่พบในประเทศไทยไว้ 5 ชนิด คือ *Aceria tulipae* (Keifer), *Rhizoglyphus* sp., *Suidasia* sp., *Tyrophagus* sp. และ *Caloglyphus* sp. วัฒนา (2546) รายงานพบไรหลายชนิดด้วยกันในหอมและกระเทียมที่ประเทศไทยได้แก่ *T. putrescentiae*, *Sancasania berleseii* (Michael), *R. echinopus* และ *Histiostoma* sp. มานิตา และคณะ (2548) ได้รายงาน ว่า พบไรศัตรูพืชในกระเทียมและหอมหลายชนิดด้วยกันได้แก่ *Caloglyphus berleseii* (Michael), *Caloglyphus oudemansi* (Zachvatkin), *R. echinopus* , *Suidasia medanensis* Oudemans, *T. putrescentiae*, *R. echinopus* และ *A. tulipae* นอกจากนี้ Fan และ Zhang ปี 2007 รายงานพบไรสกุลนี้ในประเทศไทย

ไทย 3 ชนิดคือ *Tyrophagus javensis* (Oudemans), *T. robertsonae* และ *T. communis* ในประเทศจีน พบไรในสกุลนี้ไว้ 5 ชนิดด้วยกันคือ *Tyrophagus tropicus* Robertson *Tyrophagus neiswanderi* Johnston&Bruce , *Tyrophagus putrescentiae* (Schrank), *Tyrophagus communis* Fan&Zhang และ *Tyrophagus similis* Volgin,

ดังนั้นการจำแนกชนิดไรศัตรูพืชที่ตรวจพบบนสินค้านำเข้าจากด่านตรวจพืชนี้นับว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อให้เป็นข้อมูลในการอ้างอิงถึงศัตรูพืชที่ติดเข้ามาภายในประเทศ อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้มีศัตรูพืชร้ายแรงติดเข้ามาทำความเสียหายให้กับพืชปลูกของประเทศไทย และเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดทำรายชื่อชนิดของไรศัตรูพืชนำเข้าเพื่อนำไปใช้อ้างอิงในด่านตรวจพืชอื่น ๆ ที่มีการนำเข้าผลผลิตทางการเกษตรต่อไป

วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บตัวอย่างไร : ได้แก่ ถุงพลาสติกใสขนาดต่าง ๆ กล่องพลาสติก ฟุ้งกันเบอร์ 0 ขวดดองตัวอย่างไร ขนาด 1 แดรม บรรจุแอลกอฮอล์ 70% ฟุ้งกัน กล่องพลาสติก รักษาความเย็นขนาด 68 ควอทซ์ แว่นขยาย (กำลังขยาย 20x) และกรวยแยกไร (Berlese Tullgren funnel)
2. อุปกรณ์สำหรับใช้ในการเตรียมตัวอย่างไร เพื่อการศึกษาลักษณะทางอนุกรมวิธาน : ได้แก่ กล้องจุลทรรศน์ (stereomicroscope) , ตะเกียงแอลกอฮอล์ โคมไฟ ฟุ้งกันเบอร์ 0 เข็มเขี่ย ปลายแหลม และปลายงอ สำลี ตู้อบ/เครื่องอุ่นสไลด์ ตั้งอุณหภูมิที่ 40 องศาเซลเซียส แป้นหมุนสำหรับผนึกขอบสไลด์ น้ำยาผนึกขอบสไลด์
3. อุปกรณ์สำหรับใช้ในการตรวจจำแนกชนิดของไร : ได้แก่ กล้องจุลทรรศน์ชนิด compound microscope และ key สำหรับใช้จำแนกชนิดของไรศัตรูในโรงเก็บ และไรตัวห้ำในวงศ์ต่าง ๆ
4. อุปกรณ์สำหรับใช้ในการเก็บตัวอย่างไร ได้แก่ ถุงกระดาษ ถุงพลาสติกใสขนาดต่าง ๆ แอลกอฮอล์ 95% และสารเคมีสำหรับดองตัวอย่าง
5. อุปกรณ์สำหรับใช้ในการเตรียมตัวอย่างไร เพื่อการศึกษาลักษณะทางอนุกรมวิธาน ได้แก่ แผ่นสไลด์ แผ่นปิดสไลด์ ปากกาเขียนกระจก กระดาษบันทึก กล่องใส่สไลด์ สารเคมี สำหรับใช้เตรียมน้ำยาเมทสไลด์ สำลี น้ำยาสำหรับผนึกขอบสไลด์

วิธีการ

1. เก็บตัวอย่างไรศัตรูพืชจากหัวหอมและกระเทียมจากด้านตรวจพืชจากด้านตรวจพืชต่าง ๆ นำตัวอย่างใบพืชที่ได้ใส่ถุงกระดาษและห่อด้วยถุงพลาสติกอีกชั้นหนึ่งแล้วรัดปากถุงด้วยยางบันทึกรายละเอียดจากตัวอย่างไรที่เก็บได้ เช่น ชื่อพืช ชื่อผู้เก็บ สถานที่ วันที่เก็บ จากนั้นนำตัวอย่างไปแช่ในกล่องน้ำแข็งเพื่อรักษาไม่ให้ตัวอย่างเสื่อมสภาพเร็ว หากตัวอย่างพืชที่ได้สามารถเก็บรักษานาน เช่น หอมและกระเทียม ไม่ต้องแช่ในกล่องน้ำแข็งให้นำตัวอย่างใส่ถุงกระดาษพับปากถุง แล้วนำตัวอย่างที่ได้ทั้งหมดกลับมาทำสไลด์ต่อที่ห้องปฏิบัติการ

2. นำตัวอย่างมาทำสไลด์ถาวร ด้วยน้ำยา Hoyer's solution ด้วยการหยดน้ำยา Hoyer's solution ลงบนสไลด์ ใช้ฟู่กันเช็ดตัวไรวางลงบนน้ำยา จากนั้นกดตัวไรให้จมลงในน้ำยา จัดตัวไรให้อยู่ในสภาพที่เห็นส่วนต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ด้วยเข็มเย็บขนาดเล็ก ปิดตัวอย่างด้วย แผ่นแก้วปิดสไลด์ (coverglass) นำสไลด์ไปอังบนตะเกียงแอลกอฮอล์พอร้อน เพื่อให้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของไรยืดออกเต็มที่ และเพื่อไล่ฟองอากาศ เขียนหมายเลขรหัสของตัวอย่างที่ทำเสร็จเรียบร้อยลงบนสไลด์ บันทึกรายละเอียดที่สำคัญของตัวไรลงบนสมุดบันทึก จากนั้น นำตัวอย่างที่ทำเสร็จแล้วเข้าสู่ตู้อบที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส นาน 5-7 วัน จากนั้นนำสไลด์ที่ได้มาทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องนาน 1 สัปดาห์ จึงฉีกขอบสไลด์ด้วยน้ำยาทาเล็บ

3. นำสไลด์ถาวรที่เสร็จเรียบร้อยแล้วมาจำแนกชนิดภายใต้กล้องจุลทรรศน์ชนิด compound microscope ปิดป้ายบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ วันที่ที่เก็บตัวอย่าง ชื่อผู้เก็บ และชื่อพืชไว้ด้านซ้ายของแผ่นสไลด์ ส่วน ชื่อวิทยาศาสตร์ไว้จำแนกไว้ด้านขวาของสไลด์

4. นำสไลด์เก็บในกล่องเก็บสไลด์และเรียงในพิพิภภัณฑ์ตามระบบสากลต่อไป

เวลาและสถานที่

ทำการศึกษาระหว่างเดือน กรกฎาคม 2548- สิงหาคม 2552 โดยการเก็บตัวอย่างหัวหอมและกระเทียมนำเข้าจากด้านตรวจพืชเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ด้านตรวจพืชมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ด้านตรวจพืชท่าเรือกรุงเทพ ด้านตรวจพืชลาดกระบัง ด้านตรวจพืชแม่สอด จังหวัดตาก ด้านตรวจพืชท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี และ ด้านตรวจพืชสะเดา จังหวัดสงขลา

ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง

จากการเก็บตัวอย่างไรศัตรูพืชบนหัวหอมและกระเทียมที่นำเข้าจากประเทศจีนผ่านทางด้านตรวจพืชเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ด้านตรวจพืชมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ด้านตรวจพืชท่าเรือกรุงเทพ ด้านตรวจพืชลาดกระบัง ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2548-สิงหาคม 2552 พบไรรวมทั้งสิ้น 23 ชนิด 8 วงศ์ เป็นไรศัตรูพืช 16 ชนิด 2 วงศ์ ไรตัวห้ำ 8 ชนิด 6 วงศ์ ไรที่พบบนกระเทียมเป็นไรศัตรูพืช 16 ชนิด 2 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Acaridae 15 ชนิดคือ *Rhizoglyphus echinopus*

(Fumouze and Robin), *Rhizoglyphus robini* Claparède, *Rhizoglyphus* sp., *Sancasania berlesei* (Michael), *Sancasania oudemansi* (Zachvatkin), *Sancasania* sp., *Sancasania mycophagus* (Mègnin), *Schwiebia* sp., *Suidasia pontifica* Oudemans., *Tyrophagus gallgoi* (Portus & Gomez), *Tyrophagus communis* Fan&Zhang, *Tyrophagus putrescentiae* (Schrank), *Tyrophagus robertsonae* Lynch, *Tyrophagus* sp., *Tyrophagus similis* Volgin และ วงศ์ Eriophyidae 1 ชนิดคือ *Aceria tulipae* (Keifer) เป็นไรตัวน้ำ 6 ชนิด 5 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Phytoseiidae 2 ชนิดคือ *Amblyseius tareensis* Schicha และ *Amblyseius* sp. วงศ์ Cheyletidae 1 ชนิดคือ *Cheyletus* sp. ที่เหลืออีก 3 ชนิดอยู่ในวงศ์ Ascidae Ameroseiidae และ Stigmaeidae Table 1 และ 2 จากผลการสำรวจและจำแนกชนิดไรที่พบในกระเทียมนำเข้าจากประเทศจีน พบไรศัตรูพืช 2 ชนิด ที่เป็นศัตรูพืชกักกันตามพระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 คือ *Tyrophagus similis* Volgin และ *Sancasania mycophagus* (Mègnin) ชื่อสกุลเดิมคือ *Caloglyphus* จากด่านตรวจศัตรูพืชเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

ส่วนไรที่พบบนหัวหอมเป็นไรศัตรูพืช 6 ชนิด 2 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Acaridae จำนวน 5 ชนิด คือ *Rhizoglyphus echinopus* (Fumouze & Robin), *Rhizoglyphus robini* Claparède, *Rhizoglyphus* sp. *Sancassania berlesei* (Michael), *S. oudemansi* (Zachvatkin), *Sancasania* sp. และ *Tyrophagus communis* Fan & Zhang และวงศ์ Eriophyidae จำนวน 1 ชนิด ไรศัตรูธรรมชาติพบ 4 ชนิด 4 วงศ์ ได้แก่ *Cheyletus fortis* Oudemans วงศ์ Cheyletidae และอีก 3 ชนิดอยู่ในวงศ์ Ameroseiidae Ascidae และ Laelapidae Table 3 และ 4 ไม่พบไรศัตรูพืชกักกันในหัวหอมนำเข้าดังกล่าว สำหรับด่านตรวจศัตรูพืชอื่น ๆ มีการนำเข้าหัวหอมและกระเทียมจากประเทศอื่น ๆ เช่นด่านตรวจศัตรูพืชแม่สอด จังหวัดตาก ส่วนใหญ่นำเข้าหัวหอมและกระเทียมจากประเทศพม่าพบไรศัตรูบนหัวหอมนำเข้า 6 ชนิด 3 วงศ์ ไรศัตรูธรรมชาติ 2 ชนิด 2 วงศ์ ด่านตรวจศัตรูพืชสะเดา จังหวัดสงขลา นำเข้าหัวหอมและกระเทียมจากประเทศอินโดนีเซีย พบไรศัตรูบนหัวหอมนำเข้า 1 ชนิด 1 วงศ์ ไรศัตรูธรรมชาติ 1 ชนิด 1 วงศ์ Appendix 1 และ 2 สำหรับด่านตรวจพืชแหลมฉบังไม่พบไรศัตรูพืช จึงไม่ได้รายงานไว้ในตารางแสดงผล การเก็บตัวอย่างไรศัตรูบนหัวหอมและกระเทียม มักประสบปัญหาจากตัวอย่างที่ส่งมาจำแนกที่ดองในแอลกอฮอล์นานเกินไปทำให้ตัวอย่างแข็ง ไม่สามารถจะจัดทำทางที่เหมาะสมกับการจำแนกได้นอกจากนี้ปัญหาที่พบก็คือคู่มือการจำแนกที่เก่าและไม่ทันสมัย จึงได้จำนวนชนิดไรที่มีความหลากหลายน้อย ซึ่งปัจจุบัน กลุ่มงานวิจัยไรและแมงมุม ได้รับความรู้คู่มือการจำแนกมาใหม่ โดยคู่มือการจำแนกนี้เป็น ของ Fan และ Zhang ปี 2007 ทำให้การจำแนกชนิดของไรมีการเปลี่ยนแปลงโดยไรในสกุล *Tyrophagus* ที่พบในประเทศไทยทั้งหมดจากพิพิธภัณฑ์ของกลุ่มงานวิจัยไรและแมงมุม กรมวิชาการเกษตร จากเดิมที่จำแนกเป็น *T. putrescentiae* ส่วนใหญ่จะถูกเปลี่ยนชื่อ มาเป็น *T.*

communis โดยใช้ลักษณะการจำแนกที่ละเอียดเพิ่มขึ้นคือ ใช้ลักษณะความยาวของขนด้านสันหลัง ลักษณะรูปร่างของท่อ spermatheca ในเพศเมีย ลักษณะจุดประ (eyespot) บนแผ่นแข็งด้านหลัง (prodorsal shield) รูปร่างของแผ่นแข็งบริเวณฐานของ coxa II รูปร่างลักษณะของอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้และลักษณะอื่นๆ อีกหลายลักษณะ ซึ่งคู่มือการจำแนกชนิดเล่มเดิมของ Hughes, 1976 ซึ่งใช้เพียงขนาดความยาวของขนด้านสันหลัง และลักษณะของขน Supracoxal seta และ ขน Solenidion w_1 ลักษณะรูปร่างของอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้

สรุปผลการทดลองและคำแนะนำ

ผลจากการจำแนกชนิดไรบนหัวหอมและกระเทียมที่นำเข้ามาจากประเทศจีนผ่านทางด่านตรวจพืชต่าง ๆ พบไรรวมทั้งสิ้น 23 ชนิด 8 วงศ์ เป็นไรศัตรูพืช 16 ชนิด 2 วงศ์ ไรตัวห้ำ 8 ชนิด 6 วงศ์ ไรที่พบบนกระเทียมเป็นไรศัตรูพืช 16 ชนิด 2 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Acaridae 15 ชนิดคือ *Rhizoglyphus echinopus* (Fumouze and Robin), *Rhizoglyphus robini* Claparède, *Rhizoglyphus* sp., *Sancassania berlesei* (Michael), *Sancasania oudemansi* (Zachvatkin), *Sancasania* sp., *Sancasania mycophagus* (Mègnin), *Schwiebia* sp., *Suidasia pontifica* Oudemans., *Thyreophagus gallgoi* (Portus & Gomez), *Tyrophagus communis* Fan & Zhang, *Tyrophagus putrescentiae* (Schrank), *Tyrophagus robertsonae* Lynch, *Tyrophagus* sp., *Tyrophagus similis* Volgin และ วงศ์ Eriophyidae 1 ชนิดคือ *Aceria tulipae* (Keifer) เป็นไรตัวห้ำ 6 ชนิด 5 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Phytoseiidae 2 ชนิดคือ *Amblyseius tareensis* Schicha และ *Amblyseius* sp. วงศ์ Cheyletidae 1 ชนิดคือ *Cheyletus* sp. ที่เหลืออีก 3 ชนิดอยู่ในวงศ์ Ascidae Ameroseiidae และ Stigmaeidae ส่วนไรที่พบบนหัวหอมเป็นไรศัตรูพืช 6 ชนิด 2 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ Acaridae จำนวน 5 ชนิด คือ *Rhizoglyphus echinopus* (Fumouze & Robin), *Rhizoglyphus robini* Claparède, *Rhizoglyphus* sp. *Sancassania berlesei* (Michael), *S. oudemansi* (Zachvatkin), *Sancasania* sp. และ *Tyrophagus communis* Fan & Zhang และ วงศ์ Eriophyidae จำนวน 1 ชนิด ไรศัตรูธรรมชาติพบ 4 ชนิด 4 วงศ์ ได้แก่ *Cheyletus fortis* Oudemans วงศ์ Cheyletidae และอีก 3 ชนิดอยู่ในวงศ์ Ameroseiidae Ascidae และ Laelapidae

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณ Dr. Zhi-Qiang Zhang จากประเทศนิวซีแลนด์ ที่ช่วยจำแนกชนิดของไร ยืนยันชื่อชนิดของไร และกรุณาให้หนังสือคู่มือการจำแนกชนิดไรจำนวนหลายเล่ม แก่กลุ่มงานวิจัยไรและแมงมุม ขอขอบคุณคุณกอบกุล ภิภาวสุ และหัวหน้าด้านตรวจพืชเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย คุณอมรศักดิ์ จู้ทิน และหัวหน้าด้านตรวจพืชสะเดา จังหวัดสงขลา หัวหน้าด้านท่าเรือกรุงเทพฯ

หัวหน้าด้านตรวจศัตรูพืชลาดกระบ้ง คุณสุษะดี ฟุ้งสุข และหัวหน้าด้านตรวจพืชมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ขอขอบคุณ คุณสุทัศน์ แก้วสะอาด คุณอรุณศรี อยู่วิรัตน์ ด้านตรวจศัตรูพืชแหลมฉบัง คุณวรลักษณ์ กลิ่นใหญ่ และหัวหน้าด้านตรวจพืชแม่สอด จังหวัดตาก ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บตัวอย่างไรจากหัวหอมและกระเทียมเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2549. ความคืบหน้า/สถานะการเจรจา. [Online]. Available: <http://www.thaifita.com/ThaiFTA/HOME/NegoLastestStatus/tabid/117/Default.aspx> [2006, May 17]
- วัฒนา จารณศรี. 2546. การศึกษาอนุกรมวิธานของไรบนพืชสมุนไพรร. น. 802-810 ใน รายงานผลงานวิจัยเรื่องเต็มปี 2546 ครั้งที่ 2. สำนักวิจัยและพัฒนาอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- มานิตา คงชื่นสิน พลอยชมพู กรวิภาสเรือง เทวินทร์ กุลปิยะวัฒน์ และ พิเชษฐ เขาวรรณวัฒน์. 2548. การศึกษาไรศัตรูพืชเพื่อการนำเข้า. น. 440-464. ใน รายงานผลงานวิจัยเรื่องเต็มปี 2548 เล่ม 1. กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2552. สถิติการนำเข้า. http://www.oae.go.th/oae_report/export_import/export_result.php
- Hughes, A. M. 1976. The mites of stored food and houses. Her Majesty's Stationery office. London. 400 p.
- Fan, Q-H. and Z-Q. Zhang. 2007. Tyrophagus (Acari: Astigmata: Acaridae). Lincoln, Canterbury, New Zealand. 291 p.
- Pearson, D. (A). 2006. Import Health Standard Commodity Sub-class: Fresh fruit/vegetables Garlic *Allium sativum* from the people's Republic of China [Online]. Available: <http://www.Biosecurity.govt.nz/imports/plants/standards/garlicpro.pdf>. [2006, February 20]
- Pearson, D. (B). 2006. Import Health Standard Commodity Sub-class: Fresh fruit/vegetables Ya pear, *Pyrus brestshneideri* from the people's Republic of China [Online]. Available: http://www.biosecurity.govt.nz/files/sps/transparency/notifications/nz_1340-ft.pdf. [2006, February 10]
- Suthasanee, B, C. Lekprayoon and W. Meckvichai. 1980. Insects and Mite found on Stored garlic in Thailand Natural History Bulletin of the Siam society. Vol 34(2): 105-113.

Table 1. Mite pests found on imported garlic from China intercepted at Plant Quarantine Station, Thailand (July, 2005-July, 2008)

Scientific name of mite	Part of plants infected by mite pests	Location	Remark
Family Acaridae			
<i>Rhizoglyphus echinopus</i> (Fumouze & Robin)	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	
<i>Rhizoglyphus robini</i> Claparède	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	
<i>Rhizoglyphus</i> sp.	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	
<i>Sancasania berlesei</i> (Michael)	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station Mukdahan Plant Quarantine Station	
<i>Sancasania oudemansi</i> (Zachvatkin)	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station Mukdahan Plant Quarantine Station	
<i>Sancasania mycophagus</i> (Mègnin)	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	Confirm by Dr. Zhi-Qiang Zhang
<i>Sancasania</i> sp.	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station Mukdahan Plant Quarantine Station	

Table 1. (Continuous) Mite pests found on imported garlic from China intercepted at Plant Quarantine Station, Thailand (July, 2005-July, 2008))

Scientific name of mite	Part of plants infected by mite pests	Location	Remark
<i>Schwiebia</i> sp.	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	
<i>Suidasia pontifica</i> Oudemans	bulb	Mukdahan Plant Quarantine Station	
<i>Thyreophagus gallgoi</i> (Portus & Gomez)		Mukdahan Plant Quarantine Station	Identify by Dr. Zhi-Qiang Zhang
<i>Tyrophagus communis</i> Fan & Zhang	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station Mukdahan Plant Quarantine Station	
<i>Tyrophagus putrescentiae</i> (Schrank)	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	
<i>Tyrophagus robertsonae</i> Lynch	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	
<i>Tyrophagus</i> sp.		Chiangsans Plant Quarantine Station Mukdahan Plant Quarantine Station	
<i>Tyrophagus similis</i> Volgin	bulb	Chiangsans Plant Quarantine Station	Confirm by Dr. Zhi-Qiang Zhang
Family Eriophyidae <i>Aceria tulipae</i> (Keifer)	bulb	Mukdahan Plant Quarantine Station	

Table 2. Predatory mite found on imported garlic from China intercepted at Plant Quarantine Station, Thailand (July, 2005-July, 2008)

Scientific name of mite	Location	Remark
Family Ascidae	Chiangsan Plant Quarantine Station	
	Mukdahan Plant Quarantine Station	
Family Ameroseiidae	Chiangsan Plant Quarantine Station	
	Mukdahan Plant Quarantine Station	
Family Cheyletidae <i>Cheyletus</i> sp.	Chiangsan Plant Quarantine Station	
	Mukdahan Plant Quarantine Station	
Family Phytoseiidae <i>Amblyseius tareensis</i> Schicha <i>Amblyseius</i> sp.	Chiangsan Plant Quarantine Station	
Family Stigmaeidae	Mukdahan Plant Quarantine Station	

Table 3. Mite pests found on imported Shallot and Onion from China intercepted at Plant Quarantine Station, Thailand (July, 2005-August, 22009)

Scientific name of mite	Part of plants infected by mite pests	Location	Remark
Family Acaridae			
<i>Rhizoglyphus echinopus</i> (Fumouze and Robin)	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station	
<i>Rhizoglyphus robini</i> Claparède	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station	
<i>Rhizoglyphus</i> sp.	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station	
<i>Sancasania berlesei</i> (Michael)	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station Latkrabang Plant Quarantine Station	
<i>Sancasania oudemansi</i> (Zachvatkin)	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station Port of Bangkok Plant Quarantine Station	
<i>Sancasania</i> sp.	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station	
<i>Tyrophagus communis</i> Fan and Zhang	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station Latkrabang Plant Quarantine Station	
Family Eriophyidae	bulb	Chiangsan Plant Quarantine Station	

Table 4. Predatory mite were found on imported Shallot and Onion from China intercepted at Plant Quarantine Station, Thailand (July, 2005-August, 2009)

Scientific name of mite	Location	Remark
Family Ascidae	Chiangsan Plant Quarantine Station	
Family Ameroseiidae	Chiangsan Plant Quarantine Station	
Family Cheyletidae	Chiangsan Plant Quarantine Station	
<i>Cheyletus fortis</i>		
Oudemans		
Family Laelapidae	Chiangsan Plant Quarantine Station	

ภาคผนวก

APPENDIX1 : Mite pests found on imported Onion from Indonesia and Myanma
intercepted at Plant Quarantine Station, Thailand (July, 2005-July, 2008)

Scientific name of mite	Part of plants infected by mite pests	Location	Remark
Family Acaridae			
<i>Sancasania berlesei</i> (Michael)	bulb	Maesod Plant Quarantine Station	Imported from Myanma
<i>Sancasania oudemansi</i> (Zachvatkin)	bulb	Sadoa Plant Quarantine Station	Imported from Indonesia
<i>Sancasania</i> sp.	bulb	Maesod Plant Quarantine Station	Imported from Myanma
<i>Tyrophagus communis</i> Fan& Zhang	bulb	Maesod Plant Quarantine Station	Imported from Myanma
<i>Tyrophagus</i> sp.	bulb	Maesod Plant Quarantine Station	Imported from Myanma
Family Eriophyidae			
<i>Aceria tulipae</i> (Keifer)	bulb	Maesod Plant Quarantine Station	Imported from Myanma
Family Histiostomidae			
	bulb	Maesod Plant Quarantine Station	Imported from Myanma

APPENDIX2 : Predatory mite found on imported Onion from Indonesia and Myanma
intercepted at Plant Quarantine Station, Thailand (July, 2005-July, 2008)

Scientific name of mite	Location	Remark
Family Ascidae	MaeSod Plant Quarantine Station	
Family Cheyletidae	Sadoa Plant Quarantine Station MaeSod Plant Quarantine Station	